

13. novembari - 2024

UKA2024/52

Kalaallit illuisa ullumikkut sunik suliaqartarnerannut tunngasunik nalunaarusioqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut. Taassuma saniatigut Kalaallit illuisa siunissami aaqqissuussaannikkut qanoq isikkoqarsinnaanerannut, qanoq akisussaaffeqarnissaannik qanorlu atuuffeqarsinnaanerannut tunngasunik innersuussutinik nalunaarusiaq aamma imaqartinneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Siumuminngaanniit Inuit Ataqatigiinneersup Danmarkimi kalaallit illuutaannik nalunaarusioqqusilluni siunnersuutaannut qujavugut.

Nunasiaatinngorattali kalaaliusugut nunamut 4000 km-isut ungasissuseqartumut inuusaasianut, ilinniartitaaneranut, nunaata pissusianut ilikkarnissamut, oqaasiinut ilami allaat ilaqutariittut atassuteqalerfittut pituttugaariarluta naggataatigut nammineerluta pituttoraluttuinnarnikuuvugut. Saniatigullu naalagaaffinngornissamut kissaat oqaasertalersorfigineqaraluttuartalernikuulluni.

Siunnersuuteqartoq paasilluinnarpara, tassami aningaasarpasuit aqunngisagut kalaallit illuutaannut tunniussorpagut. Kalaallillu illuutaasa ukiumoortumik nalunaarusiaanni aammalu aaqqissuussaannerata inuttalersorneqarnerini malunnarpoq taamaattussaannartut isigisoqartoq, allaat Københavniimi Grønlands Repræsentationeqaraluarluta qaavatigut illoqarfinni sisamaasuni kalaallit illuinik peqarpugut, taakku kulturikkut pikialaartitsisartut, nunarput pillugu soqutiginnittunik oqaluttuartartussatut, muteerniusumik siunnerfeqarlutik aaqqissuussisimasut nalunaarusiaanni atuarneqarsinnaasarput.

Danmarkimi ilinniartuulluni ilumoorpoq ilinniarfeqarfimmit kommunemiillu assigiinngitsorpassuartigut ikiortinneq, oqaluttuunneqarneq pitsaasoq aammalu siunnersortinneq ingerlanneqartarpoq. Ilinniartut namminneerlutik aamma peqatigiiffeqartarput.

Pissusissamisoortutut isigilersimavarput efterskolertitsisarneq. Akisoorujussuullunilu. Nunarsuup sinneranut iseqarnata meerartannguagut Danmarkimut efterskoleriartittarpagut, taamaattussiaannartut isigalugu. Taamatut eqqarsartaaseqarneq, taamaattuaannarmat taamaaliortarneq kissaatiginaqaaq qimakkiartuaarneqaleriartorumaartoq.

Massakkuugallartoq ajunngilaq, inuusuttuarartatsinnut maani nunami neqeroorutigut akunnaqimmata, atuagarsornikkut appasissunut efterskolet ilai tulluarterujussuusarmata.

Naalakkersuisut siornali kalaallit illuutaasa atuuffeqarnerinnik misissuillutik aallartissimapput. Tamanna pitsaasutut Siumumiit isumaqarfigaarput.

Nunani assigiinngitsuni aallartitaqarfeqarpugut, taakku Nunatta kultuuriannik siammarterilluartartut ilisimalluarpagut. Københavnimiittoq qiviarutsigu, Namminersorlutik Oqartussat iluanni konsulentitut atorfillit arlallit taakani allaffeqarlutik sulipput. Naalakkersuisoqarfinnik sullissillutik taakani taamaattussiaatut isigalugu allaffeqartiterput.

Siunissaq eqqarsaatigalugu Nunatta naalagaaffinngornissaanik kissaateqarnitsivut, naligninnaasuujunnaarsikkiartuaartussaassavarput Danmark nunatut nr 2-tut isiginera, aallartitaqarfeqaannalernissarput siunniukkiartuaarsinnaasariaqassavarput.

Nunatsinnit Danmarkimut nuuttartut arlallit nalunaarusiani atugarliortunngortartut atuarneqarsinnaajuannartarput. Susassaqtartut Danmarkimut nuunnermi pissutsinik paasititsiniaarusuttaraluaqisut tusartarpakka, tamannali timitalersorneqarnikuunngilaq. Sulilu nuuttartut arlaqaqaat, allaannginnami suna pilluarnerulernissaq ujartorneqartartooq. Arlallillu utimut akissaqartanngillat.

Taamatut oqaaseqarluta Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat Siumumit ilalerparput ataatsimiititaliamullu susassaqtartumut ingerlateqqillutigu.

Najaaraq Møller, Siumut